

Särtryck ur
VÅR FÅGELVÄRLD
Arg. 24 1965 Nr 2

Fågelsträcket genom Kalmarsund 1961

(Meddelande nr 44 från Ottenby fågelstation)

Av

RAGNAR EDBERG

Summary: Migration through the Kalmar Sound
in 1961. (Ottenby Bird Station Report No 44.)

V Å R F Å G E L V Ä R L D

Redaktör och ansvarig utgivare: Amanuens SVEN MATHIASSEN, Naturhistoriska Museet, Slottsskogen, Göteborg 11.

Redaktionsmedlemmar: S. ANDERSSON, Västervik, O. PEHRSSON, Göteborg samt B.-O. STOLT, Uppsala.

Distribution: SOF:s expedition, Östermalmsgatan 65, Stockholm Ö (se ovan). Manuskript, notiser och annonser sändes direkt till redaktören. Förfrågningar rörande distribution samt adressanmälningar o. dyl. ställes direkt till SOF:s expedition.

Prenumerationspris: 25 kr; medlemmar i SOF erhåller tidskriften gratis. Utkommer med 4 häften per år.

ÅRG. 24

1965

NR 2

Fågelsträcket genom Kalmarsund 1961

(Meddelande nr 44 från Ottenby fågelstation)

Av

RAGNAR EDBERG

Den fjärde kontinuerliga säsongen av sjöfågelobservationer genomfördes år 1961 vid Revsudden på halvön Skäggenäs i Kalmarsund. Med hjälp av tretton kunniga fältornitologer upprätthölls bevakningen tiden 1 mars—19 november. Verksamheten finansierades av Viltforskningsrådet och organiserades genom kommittén för Ottenby fågelstation.

Som observatörer tjänstgjorde:

1.3. — 31.3. LARS GUSTAVSSON	26.7. — 24.8. CAJ RUNESSON
1.4. — 30.4. LEIF NILSSON	25.8. — 31.8. TONY TYSK
1.5. — 10.5. INGVAR ÅDERMAN	1.9. — 30.9. BJÖRN WESTLUND
11.5. — 31.5. GÖRAN ROOS	1.10. — 21.10. LARS-ERIK LÖFGREN
1.6. — 11.6. CHRISTER ELDERUD	22.10. — 5.11. BENGT LARSSON
12.6. — 30.6. BO THYSELIOUS	6.11. — 19.11. L. T. JANSSON
1.7. — 25.7. PETER BENGTSON	

Till observatörerna framföres fågelstationens tack för väl genomförd tjänst, som påtagligt bidrager till ökad kännedom om fåglarnas sträckvanor. Förutom de i denna rapport angivna sträckförhållandena föreligger i den av observatörerna förda dagboken ett gediget och intressant material om dygnsaktivitet, ålders- och könsfördelning m.m., som det är vår förhoppning att underhand göra tillgängligt för publicering.

Vädret under observationsperioden

Kalmarsund var isfritt då observationerna började den 1 mars, och kl. 08 samma dag noterades en lufttemperatur på $+2^{\circ}\text{C}$, medan vattentemperaturen var $+1^{\circ}\text{C}$. Snöbyar förekom fram t.o.m. 5 april. Månaderna april—juni hade växlande väderlek och ofta återkommande perioder med regn, dimma eller hårda vindar. Varmaste dagen under året blev 3 juli med $+22^{\circ}\text{C}$ i luften och $+18^{\circ}\text{C}$ i vattnet. Juli—november hade genomgående ostadig väderlek och ofta återkommande regn i samband med hårda vindar. Sista obs-dagen (19.11) noterades temperaturen i luften kl. 08 till $+10^{\circ}\text{C}$ och i vattnet till $+4^{\circ}\text{C}$.

Sjöfågelsträcket

Förhoppningen att under årets säsong utföra kontrollobservationer, dels på östsidan av Öland, dels på Ölands västkust mittöver Kalmarsund räknat från Revsudden, kunde ej infrias. Tillgången på kunniga och villiga observatörer kan betecknas som god, dock ej så god att en dubbelbemanning blev möjlig.

Svårigheterna att fullständigt kontrollera dagsträcket genom Kalmarsund blir för varje säsong alltmer uppenbar. Avgörande betydelse har den mänskliga faktorn. De olika observatörernas skiftande kompetens, noggrannhet och uthållighet återspeglar sig tydligt i dagböckerna. Värdet av observationerna är därmed inte förringat; sinsemellan fullkomligt jämförbara observationer presterar inte ens de skickligaste bland våra ornitologer. Under kommande säsonger återstår att genomföra beräkningar över storleksordningen av de osäkra momenten.

För den tjänstgörande observatören påpekas ständigt vikten av att

största noggrannhet ägnas räkningen av sjöfågelsträcket. Genom denna, och kontrollen av övriga arter, kan från observationsplatsen lämnas belägg för skiftande tendenser i fågelvärlden. Rätt tolkade kan våra siffror återspegla ökningarna och minskningar i skilda populationer, invasionsuppträdan, omläggningar av sträckväg etc. — alla frågor av betydelse såväl rent ornitologiskt som för jaktvärden och naturskyddet.

I sjöfågelsträcket förekommande arter fördelar sig under året på 4 arter lommar, 3 arter doppingar, storskarv samt 25 arter andfåglar.

Den lägsta noteringen hittills gjordes på nordgående sträcket av lom, medan sydgående sträcket höll sig nära medeltalet för de fyra år, då kontinuerliga observationer genomförts. Förekomsten av storskarv har ökat markant, vilket uppenbarligen står i samband med artens kolonisering av Smålands skärgård.

Några av andfågelnarna förekommer i sådan myckenhet, att materialet får intresse i jaktligt och naturskyddligt hänseende. Detta gäller alfågel, svärta, sjöorre och ejder samt den fridlysta prutgäsen. Totalsummeringar av antalet individer av dessa arter i nordlig resp. sydlig sträckriktning utgör underlaget till tabell 1, där varje års sträck ställs i relation till medeltalet för sträcket åren 1958—1961.

Tabell 1. Sjöfågelsträcket genom Kalmarsund: Sträckintensitet i procent av medeltalet för åren 1958—1961. (*Fluctuations in the migration of some ducks and geese through the Kalmar Sound in 1958—61, expressed as percent of yearly mean totals. Extreme right column shows yearly mean totals.*)

Sträck mot norr (Northbound)	1958	1959	1960	1961	Medeltal
Alfågel (<i>Clangula hyemalis</i>)	- 0,8	+ 41,8	+ 31,1	- 72,1	2.921
Svärta (<i>Melanitta fusca</i>)	- 62,9	- 21,9	+ 58,7	+ 26,1	12.757
Sjöorre (<i>M. nigra</i>)	+ 14,4	- 33,7	+ 74,8	- 55,4	2.810
Ejder (<i>Somateria mollissima</i>)	- 5,4	+ 10,6	+ 21,3	- 26,5	153.756
Prutgås (<i>Branta bernicla</i>)	- 48,3	- 26,2	+ 30,0	+ 45,4	3.084
Sträck mot söder (Southbound)					
Alfågel	- 54,8	+ 16,9	+ 95,1	- 55,0	21.417
Svärta	- 28,8	+ 17,3	+ 24,4	- 13,0	37.615
Sjöorre	+ 46,1	- 15,3	- 22,0	- 8,8	20.012
Ejder	- 21,2	+ 14,7	+ 33,2	+ 3,2	259.698
Prutgås	+ 84,0	- 71,2	- 4,9	- 7,9	4.940

Övriga arter

Under säsongen 1961 observerades 138 sträckande arter. Fördelningen i antal per månad var följande:

Månad (<i>Month</i>)	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Antal arter (<i>Number of species observed on passage</i>)	52	80	69	67	58	77	69	93	77

Nyttillkomna under detta år i observationslistan är tereksnäppa (*Xenus cinereus*), skärsnäppa (*Calidris maritima*), mindre hackspett (*Dendrocopos minor*), nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*), kungsfågel (*Regulus regulus*) och pilfink (*Passer montanus*). Efter huvudtabellen (tab. 2) lämnas en månadsvis uppställd redogörelse över särskilt intressanta iakttagelser, även inneslutande andra observationer än rent sträck.

Tabell 2. Sträcket genom Kalmarsund 1961 fördelat på de huvudsakliga sträckriktningarna. (*The visible migration of birds through the Kalmar Sound, arranged according to principal flight directions.*)

Art (<i>Species</i>)	N	S	E	W
Storlom (<i>Gavia arctica</i>)	1.334	699		
Islom (<i>G. immer</i>)	2			
Vitnåbbad islom (<i>G. adamsii</i>)		2		
Obest. islommar (<i>G. immer/adamsii</i>)	1	12		
Smålom (<i>G. stellata</i>)	541	239		
Obest. lommar (<i>Gavia sp.</i>)	1.855	2.128		
Skäggdopping (<i>Podiceps cristatus</i>)	152	493		
Gråhakedopping (<i>P. griseigena</i>)	142	90		
Svarthakedopping <i>P. auritus</i>	24	10		
Obest. doppingar (<i>Podiceps sp.</i>)	51	26		
Storskarv (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	228	124		
Häger (<i>Ardea cinerea</i>)	27	44	20	11
Gräsand (<i>Anas platyrhynchos</i>)	371	880	1	
Kricka (<i>A. crecca</i>)	42	1.408		
Bläsand (<i>A. penelope</i>)	134	2.425		
Stjärtand (<i>A. acuta</i>)	56	2.166		
Skedand (<i>A. clypeata</i>)	26	131		
Obest. änder (<i>Anas sp.</i>)	112	177		
Bergand (<i>Aythya marila</i>)	251	2.195		
Vigg (<i>A. fuligula</i>)	640	2.203		
Brunand (<i>A. ferina</i>)	20	23		
Obest. dykänder (<i>Aythya sp.</i>)	152	947		
Knipa (<i>Bucephala clangula</i>)	832	399		

Art (Species)	N	S	E	W
Alfågel (<i>Clangula hyemalis</i>)	815	9.627		
Svärta (<i>Melanitta fusca</i>)	16.084	32.721		
Sjöorre (<i>M. nigra</i>)	1.252	18.256		
Ejder (<i>Somateria mollissima</i>)	113.048	267.889		
Obest. tunga dykänder (<i>Som./Mel.</i>)	105	514		
Småskrake (<i>Mergus serrator</i>)	1.578	1.448		
Storskrake (<i>M. merganser</i>)	559	336		
Obest. skrakar (<i>Mergus sp.</i>)	518	480		
Gravand (<i>Tadorna tadorna</i>)	62	56	4	
Grågås (<i>Anser anser</i>)	221	60		
Bläsgås (<i>A. albifrons</i>)		276		17
Fjällgås (<i>A. erythropus</i>)		6		
Sädgås (<i>A. fabalis</i>)	35	344		
Obest. gäss (<i>Anser sp.</i>)	28	1.071		1
Prutgås (<i>Branta bernicla</i>)	4.484	4.549		
Vitkindad gås (<i>B. leucopsis</i>)	240	83		
Kanadagås (<i>B. canadensis</i>)		4		
Obest. gäss (<i>Anser Branta</i>)	20	225		
Knölsvan (<i>Cygnus olor</i>)	357	75		
Sångsvan (<i>C. cygnus</i>)	115	57	1	
Obest. svanar (<i>Cygnus sp.</i>)	42	9		
Obest. andfåglar (<i>Anatidae sp.</i>)	264	776		
Kungsörn (<i>Aquila chrysaetos</i>)		2		
Obest. örnar (<i>Aquila sp.</i>)		1		
Ormvråk (<i>Buteo buteo</i>)	6	1	2	8
Fjällvråk (<i>B. lagopus</i>)		2	2	
Sparvhök (<i>Accipiter nisus</i>)	2	11	24	6
Duvhök (<i>A. gentilis</i>)	2	6		3
Havsörn (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	2	2		
Bivråk (<i>Pernis apivorus</i>)	4			6
Obest. vråkar (<i>Buteo Pernis</i>)	1	1		
Brun kärrhök (<i>Circus aeruginosus</i>)	1			
Blå kärrhök (<i>C. cyaneus</i>)		1		
Fiskgjuse (<i>Pandion haliaëtus</i>)	2	1	2	2
Lärkfalk (<i>Falco subbuteo</i>)		1	2	4
Pilgrimsfalk (<i>F. peregrinus</i>)	1			2
Stenfalk (<i>F. columbarius</i>)		2	1	1
Tornfalk (<i>F. tinnunculus</i>)		3		
Obest. falkar (<i>Falco sp.</i>)		1		
Trana (<i>Grus grus</i>)	53	152	11	70
Strandskata (<i>Haematopus ostralegus</i>)	607	701	8	2
Tofsvipa (<i>Vanellus vanellus</i>)	105	1.413	39	84
Större strandpipare (<i>Charadrius hiaticula</i>)	8	259	1	
Kustpipare (<i>Ch. squatarola</i>)	32	138		
Ljungpipare (<i>Ch. apricarius</i>)		131		
Obest. pipare (<i>Charadrius sp.</i>)	15	220		
Roskarl (<i>Arenaria interpres</i>)	50	25		
Enkelbeckasin (<i>Gallinago gallinago</i>)		3		
Storspov (<i>Numenius arquata</i>)	227	393	10	1
Småspov (<i>N. phaeopus</i>)	80	135		
Obest. spovar (<i>Numenius sp.</i>)	70	122		
Myrspov (<i>Limosa lapponica</i>)	30	222		
Skogssnäppa (<i>Tringa ochropus</i>)		6	1	
Grönbena (<i>T. glareola</i>)	25	73	1	1
Drillsnäppa (<i>T. hypoleucos</i>)	5	21		3

Art (<i>Species</i>)	N	S	E	W
Rödbena (<i>T. totanus</i>)	54	414	2	1
Svartsnäppa (<i>T. erythropus</i>)		23	2	
Gluttsnäppa (<i>T. nebularia</i>)	4	148	1	
Obest. storvadare (<i>Tringa sp.</i>)	1	13		
Tereksnäppa (<i>Xenus cinereus</i>)	1			
Kustsnäppa (<i>Calidris canutus</i>)		138		
Skärnsnäppa (<i>C. maritima</i>)		1		
Småsnäppa (<i>C. minuta</i>)	1	9	1	
Mosnäppa (<i>C. temminckii</i>)		5		
Kärrensäppa (<i>C. alpina</i>)	3	7.976	1	2
Spovsnäppa (<i>C. ferruginea</i>)		40		
Obest. småvadare (<i>Calidris sp.</i>)		213		
Brushane (<i>Philomachus pugnax</i>)	6	69		
Skärfläcka (<i>Recurvirostra avocetta</i>)		1		
Obest. vadare (<i>Charadrii sp.</i>)	19	171		
Labbar (<i>Stercorarius parasiticus</i>)	10	53		
Obest. labbar (<i>Stercorarius sp.</i>)		19		
Havstrut (<i>Larus marinus</i>)	15	36		
Silltrut (<i>L. fuscus</i>)	87	87		
Gråtrut (<i>L. argentatus</i>)	176	470		
Fiskmåsar (<i>L. canus</i>)	528	880		
Dvärgmåsar (<i>L. minutus</i>)	1	13		
Skrattmåsar (<i>L. ridibundus</i>)	175	3.348	89	163
Obest. trutar (<i>L. marinus fuscus arg.</i>)	53	886		
Obest. måsar (<i>Larus sp.</i>)	6	4		
Tretåig måsar (<i>Rissa tridactyla</i>)	1	2		
Svarttärna (<i>Chlidonias nigra</i>)	4	17		
Skränttärna (<i>Hydroprogne tschegrava</i>)	2	8		
Fisk- och silvertärna (<i>Sterna hirundo S. paradisaea</i>)	253	4.566		
Småtärna (<i>S. albifrons</i>)		4		
Kentsktärna (<i>S. sandvicensis</i>)	17	23	1	
Tordmule (<i>Alca torda</i>)	412	443		
Sillgrissla (<i>Uria aalge</i>)	167	140		
Tobisgrissla (<i>Cepphus grylle</i>)	79	396		
Obest. alkor (<i>Alcae sp.</i>)	190	361		
Skogsduva (<i>Columba oenas</i>)	29	15	25	25
Ringduva (<i>C. palumbus</i>)	25	29	34	3
Obest. duvor (<i>Columba sp.</i>)	38		1	
Gök (<i>Cuculus canorus</i>)			11	1
Tornsvala (<i>Apus apus</i>)	72	11	423	1.984
Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)				1
Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)		1	1	
Sånglärka (<i>Alauda arvensis</i>)	65	2.526	146	46
Berglärka (<i>Eremophila alpestris</i>)		11	5	
Obest. lärkor (<i>Alauda Eremophila</i>)		22		
Ladusvala (<i>Hirundo rustica</i>)	7	95	638	27
Hussvala (<i>Delichon urbica</i>)		7	75	42
Backsvala (<i>Riparia riparia</i>)		17	7	1
Svart kråka (<i>Corvus corone corone</i>)			2	2
Kråka (<i>C. corone cornix</i>)	15	56	135	106
Råka (<i>C. frugilegus</i>)	13	86	3	98
Kaja (<i>C. monedula</i>)	21	6	33	73
Skata (<i>Pica pica</i>)				1
Nötkråka (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)		1	1	

Art (<i>Species</i>)	N	S	E	W
Nötskrika (<i>Garrulus glandarius</i>)				1
Talgoxe (<i>Parus major</i>)		22	81	
Blåmes (<i>P. caeruleus</i>)		1	110	
Svartmes (<i>P. ater</i>)			1	
Dubbeltrast (<i>Turdus viscivorus</i>)		3	8	5
Snöskata (<i>T. pilaris</i>)		10	750	6
Rödvinge (<i>T. musicus</i>)		28	3	2
Koltrast (<i>T. merula</i>)	2	1	1	
Obest. trastar (<i>Turdus sp.</i>)		80	1	15
Stenskvätta (<i>Oenanthe oenanthe</i>)			2	1
Kungsfågel (<i>Regulus regulus</i>)		6		
Ängspiplärka (<i>Anthus pratensis</i>)	2	65	171	5
Rödstrupig pipplärka (<i>A. cervinus</i>)		1	1	
Skärpiplärka (<i>A. spinoletta</i>)	11	17	13	3
Obest. pipplärkor (<i>Anthus sp.</i>)	2	3	18	2
Sädesärila (<i>Motacilla alba</i>)	24	2.017	5.107	270
Gulärila (<i>M. flava</i>)	3		1	2
Sidensvans (<i>Bombycilla garrulus</i>)	1	30	168	11
Varfågel (<i>Lanius excubitor</i>)			3	1
Stare (<i>Sturnus vulgaris</i>)	42	543	3.699	2.621
Grönfink (<i>Chloris chloris</i>)	9	86	202	35
Steglits (<i>Carduelis carduelis</i>)		35	50	12
Grönsiska (<i>C. spinus</i>)		307	1.173	242
Hämpling (<i>C. cannabina</i>)	32	106	614	135
Vinterhämpling (<i>C. flavirostris</i>)	17	1.382	449	112
Gräsiska (<i>C. flammea</i>)		83	72	39
Obest. siskor (<i>Carduelis sp.</i>)				3
Domherre (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)		31	344	
Obest. korsnäbbar (<i>Loxia sp.</i>)			1	
Bofink (<i>Fringilla coelebs</i>)	30	13	88	92
Bergfink (<i>F. montifringilla</i>)			25	
Gulsparv (<i>Emberiza citrinella</i>)		52	393	28
Sävsparv (<i>E. schoenichus</i>)		7	8	19
Snösparv (<i>Plectrophenax nivalis</i>)	1	88	84	5
Pilfink (<i>Passer montanus</i>)			5	
Obest. småfåglar (<i>Passeriformes sp.</i>)	2	202	95	22
Totalt år 1961	150.876	389.671	15.508	6.487

Här följer en detaljredovisning månadsvis av vissa av de intressantare iakttagelserna, även sådana som ej gäller rent sträck och som därför ej medtagits i tabellen ovan.

APRIL

I s l o m: 1 ex. 19.4. och 1 ex. 22.4.

G r å h a k e d o p p i n g: Förekom rikligare på nordsträck än något av de föregående åren. Av totalt 133 ex. passerade 131 ex. under dagarna 23–30.4. med som mest 54 ex. den 25.4.

G r å g å s: Den 29.4. iaktogs ett par med sex mycket små ungar på en holme söder om Revsudden.

O r r e: En tupp rastade tidigt på morgonen den 26.4. i buskagen nära observatorns vindskydd på Revsudden, flög ut över havet men vände snart åter in mot fastlandet.

S v a r t k r å k a: 1 ex. mot öster 23.4.

MAJ

L o m m a r: Den 17.5. kulminerade vårens lomsträck och mot norr noterades då 96 storlommar, 34 smålommar samt 376 obestämda lommar. Sträcket gick huvudsakligen under morgontimmarna. En markant flockbildning förekom. Av storlommar sågs flera flockar på upp till 8 ex. och av smålommar innehöll den största flocken 26 ex. Om den största ej helt artsäkra flocken skriver GÖRAN ROOS i dagboken: »Obest. lommar, 39 ex. mot norr. En för arten väldig flock, som sträckte sig ca. 20 m i höjddled och bestod trol. enbart av storlommar.»

R ö d h u v a d d y k a n d: 1 ex. utfärgad hane 27.5., rastade under ca. en timmas tid vid Revsudden tillsammans med svärter och sågs av GÖRAN ROOS. Det är tredje fyndet av denna art i Sverige.

P r u t g å s: Med början 7.5. och slut 7.6. passerade 4.469 prutgäss obs-platsen på väg mot norr. Huvudparten av sträcket gick under maj månad och endast 11 ex. i juni. Sträcket kulminerade med 1.500 ex. den 23.5.

T e r e k s n ä p p a: Landets sjunde observation av denna östliga vadare gjordes den 25.5. vid Revsudden av GÖRAN ROOS och LEIF NILSSON. Ur dagboken: »Kl. 18.23 upptäcktes en främmande vadare på stranden bland stenarna ca. 30 m från observationsposten. Den kunde studeras i gott medljus, storleken var ungefär som en grönbenas. Näbben påfallande lång och svagt uppåtböjd samt mörk, benen gula.» Därefter följer dräktbeskrivning samt: »I flykten framträdde en ljus bakkant på vingarna. När den slog till på en sten bedde den sig ungefär som en *Tringa*-snäppa, gjorde små knyckar framåt som en drillsnäppa. Locklätet hördes flera gånger under den snabba flykten: *dovitt — dovitt*. Kl. 19.30 lämnade den udden tillsammans med en rödbena och flög mot norr.»

S v a r t k r å k a: 1 ex. mot öster 13.5. och 2 ex. mot väster 19.5.

JUNI

K a n a d a g å s: 2 ex. sträckte mot öster 10.6. Då denna i vårt land inplanterade art håller på att expandera samt utbilda sträck-traditioner är alla observationer av intresse. Ytterligare 2 ex. sträckte söderut 30.7.

T o f s v i p a: Under hela månaden försiggick ett intensivt sydsträck med inalles 889 ex.

S t a r e: Sträck av stare förekom så gott som dagligen och riktade sig med 1.748 ex. mot Öland i öster och 49 ex. mot söder.

AUGUSTI

Alfågel: En hane sågs 12.8. simmande passera obs-platsen mot SW.

K u n g s f i s k a r e: 1 ex. 17.8. Ur dagboken: »En kungsfiskare kommer från uddens yttersta spets, flyger längs strandkanten på södra sidan där den utanför vindskyddet tar en fisk. Den fortsätter in i viken och är sedan försvunnen.»

M i n d r e h a c k s p e t t: 1 ex. mot väster från havet 30.8.

SEPTEMBER

Alfågel: En hona sågs 7.9.

P r u t g å s: Arten väntas normalt ha sitt höststräck under oktober månad. Så förefaller även ha varit fallet detta år, men förvånande och svårtolkad är noteringen om ett kraftigt sträck vid mitten av september. Den 7—23.9. passerade 2.969 ex. Jämmt fördelade över oktober kom ytterligare 1.377 ex. Spekulationer om att artens sträckvanor störts av atombombproven i Ishavet har ej kunnat verifieras.

N ö t k r å k a: 1 ex. passerade obs-platsen över land norrifrån 6.9. Ytterligare observation av nötkråka gjordes 8.9. i samhället Revsudden. Möjligen rör det sig om samma exemplar.

S ä d e s ä r l a: Ett i förhållande till tidigare år rikligt sträck noterades med 1.643 ex. mot söder och 4.592 ex. mot öster under månaden.

OKTOBER

V i t n ä b b a d i s l o m: 1 ex. mot söder 19.10.

S k ä r s n ä p p a: 1 ex. 25.10., rastade kort stund på udden.

T r e t å i g m å s: 1 ex., juv., mot norr 29.10.

S p i l l k r å k a: 1 ex. mot Öland i öster 26.10.

N ö t k r å k a: 1 ex. mot Öland i öster 22.10.

P i l f i n k: 5 ex. mot öster 26.10.

NOVEMBER

Vitn ä b b a d i s l o m: 1 ex. 2.11. mot söder.

O b e s t. i s l o m: 1 ex. 4.11., 1 ex. 5.11., 7 ex. 10.11 — alla mot söder — samt 1 ex. 14.11. mot norr.

T r e t å i g m å s: 2 ex. mot söder 1.11.

S p i l l k r å k a: 1 ex. ut över havet mot söder 14.11.

K u n g s f å g e l: 6 ex. ut över havet mot söder 7.11.

Utöver fågeliakttagelserna må nämnas LARS-ERIK LÖFGRENS observation den 13.10. av två stycken tumlare (*Phocoena phocoena*), vilka färdades norrut genom sundet.

S u m m a r y: Migration through the Kalmar Sound in 1961. (Ottenby Bird Station Report No 44.)

For the fourth year in succession the observation point at Revsudden, on the western shore of the sound running between mainland Sweden and the island of Öland, was manned continuously from March to November in order to make daily counts of the passage of migratory birds.

A summary of the results is presented in Tab. 2, p. 100, arranged according to direction of migration. (This is preferred to an arrangement by seasons because of the overlap between northbound and southbound migration in late spring. Flights towards E or W may occur at all times of the year, but numbers in this case are usually negligible.) Special interest is attached to the passage of ducks and geese of the genera *Clangula*, *Melanitta*, *Somateria*, and *Branta*, since there are reasons to believe that major fluctuations in the numbers of these birds passing through Kalmar sound may reflect actual changes in certain breeding populations in the central and northern Baltic (*M. fusca*, *S. mollissima*) or in the far north (*C. hyemalis*, *B. bernicla*). If this is correct, we should be able to get quick information on winter mortality from spring passage counts, and on reproduction success from summer and autumn passage counts at this important gateway in waterbird migration. Tab. 1 gives some comparative data for the years 1958—61 with this possibility in mind.

Details of the observations of some of the rarer species mentioned in Tab. 2 and of some interesting resting birds are given in the following text, arranged by month of observation. They include the third Swedish record of *Netta rufina* (May 27th) and the seventh Swedish record of *Terekia cinerea* (May 25th).

Manuskriptet inlämnat den 27.1.1964. Förf:s adress: Tengvallsg. 44, Örebro.
